

Орися Боднар
асистент кафедри,
ВП НУБіП У «Бережанський агротехнічний інститут»,
м. Бережани

СПЕЦИФІКА ІНФОРМАЦІЇ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Від правильної постановки управлінського обліку залежить якість інформації, на основі якої приймаються рішення щодо подальшої діяльності підприємства, а відповідно, і доцільність таких рішень. На практиці ж залишається багато питань, котрі потребують вивчення, уточнення або поглибленого дослідження.

Розробці основних методологічних засад управлінського обліку присвячені праці таких зарубіжних: Апчерча А., Друрі К., Керімова В.Е, Палія В.Ф., Хорнгрена Ч., Шеремета А.Д., Яругової А. та вітчизняних: Бутинця Ф.Ф., Голова С.Ф., Малюги Н.М., Нападовської Л.В., Пушкаря М.С., Сопко В.В., Чумаченко М.Г., Ковальчук Н.В. та інших науковців. В останні роки у працях молодих науковців знайшли своє відображення деякі аспекти організації управлінського обліку на вітчизняних підприємствах [1-6]. Це, безумовно, сприяє його розвитку та полегшує процес впровадження на вітчизняних підприємствах.

Головною метою статті є дослідження специфіки інформації та її формування в системі управлінського обліку.

Для цілей управлінського обліку використовуються не лише дані, що традиційно є об'єктом обліку, а і будь-які інші, необхідні керівникам для прийняття управлінських рішень. Всю сукупність інформації, яка формується в системі управлінського обліку можна умовно поділити на дві групи: кількісна та якісна. До кількісної інформації, перш за все, відноситься вся інформація, яка формується в межах системи фінансового обліку, а також нормативна інформація, що міститься у виробничих паспортах, цінниках, преїскурантах, довідниках; та технічна інформація: паспорти обладнання, креслення, специфікації тощо. Якісна інформація – така інформація, що не виражена кількісно. Вона може бути представлена у вигляді думок, суджень, експертних оцінок, або просто містити факти, суттєві для прийняття управлінських рішень. Російський вчений Шеремет А.Д. з цього приводу зазначає: «Для менеджера важливою є будь-яка інформація незалежно від того, чи є вона об'єктом обліку чи ні, піддається кількісному вимірюванню або не піддається. Чутка про те, що великий замовник не задоволений якістю продукції організації та готовий шукати іншого постачальника – інформація, яка не представляє собою об'єкт обліку та контролю, не піддається кількісній оцінці, але це безумовно важлива інформація» [6].

Враховуючи такі особливості інформації, що формується в системі управлінського обліку, можна зробити висновок, що вона не завжди може бути відображена на рахунках бухгалтерського обліку. Крім того, рахунки та подвійний запис є одним із методів традиційного бухгалтерського обліку. Проте, його використання в системі управлінського обліку не є обов'язковим. Основним призначенням управлінського обліку є підготовка інформації не для абстрактного узагальненого користувача, а для конкретних внутрішніх користувачів: менеджерів різних рівнів управління окремого підприємства. Кожен з них виконує власні функції, обумовлені великою кількістю внутрішніх та зовнішніх чинників, а отже, потребує і власного підходу до змісту інформації та процесу її формування. Відповідно до потреб користувача, обираються різні методи та прийоми збору та обробки інформації.

На нашу думку, доцільно організовувати інтегровану модель обліку, яка

дозволить формувати всю сукупність інформації (необхідну для складання фінансової звітності і таку, що забезпечуватиме потреби управління) в межах єдиної облікової системи. Сукупність цієї інформації повинна забезпечити інформаційні потреби менеджерів різних рівнів управління.

Практичне впровадження інтегрованої моделі обліку потребує подальших досліджень. Перш за все, слід визначити особливості процесу формування інформації, необхідної для апарату управління шляхом встановлення комунікаційних зв'язків всередині підприємства та з зовнішнім середовищем функціонування, розробити систему внутрішніх управлінських звітів для різних рівнів управління та встановити послідовність трансформації первинної інформації у фінансові, податкові та внутрішні управлінські звіти. Крім того, організація такої моделі обліку на підприємстві є абсолютно неможливою без використання спеціальних комп'ютерних програм. А тому, необхідно розробити перелік вимог до програмного забезпечення інтегрованої системи обліку та дослідити ринок програмного забезпечення на наявність відповідної програми.

Література

1. Бачинський, В. І. Інформаційні та організаційні аспекти управлінського обліку: проблеми теорії та практики // Наукові праці Кіровоградського держ. техн. ун-ту. – 2003. – Вип. 4, ч.1. – С. 89–93.
2. Долішня Т. Організація управлінського обліку: практичний аспект // Формування економічних відносин в умовах становлення ринку: зб. наук. праць ТДЕУ. – 2005. – Вип. 9. – С. 122–127.
3. Ковальчук Н.В. Управлінський аспект бухгалтерської звітності сільськогосподарських підприємств // Аграрна наука – селу : Збірник наукових праць ПДАТА. – 1998. – Вип. 6. – С. 182–183.
4. Тлущкевич Н. Організація управлінського обліку (практика впровадження на сільськогосподарських підприємствах) // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – № 2. – С. 13–18.
5. Управленческий учет : учебное пособие / под ред. А. Д. Шеремета. – М. : ФБС-ПРЕСС, 1999. – 512 с.
6. Чеснокова С. Ю. Элементы постановки управленческого учета на предприятии // Вопросы экономических наук. – 2006. – № 2. – С. 64–65.

Руслан Бруханський

к.е.н., доцент,

Тернопільський національний економічний університет,

м. Тернопіль

СТРАТЕГІЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

Чітка спрямованість бухгалтерського обліку на вдосконалення системи управління виробництвом на етапі переходу економіки України до ринкових відносин зумовлює непридатність традиційної облікової служби вітчизняних підприємств, велика питома вага функціонального часу якої затрачається на ірраціональну обліково-контрольну роботу, забезпечення точності взаємозв'язку показників окремих регістрів обліку і т.д., а не на економію і збереження ресурсів. Основним недоліком традиційної облікової служби вважаємо процес фактичного фіксування даних без забезпечення необхідної трансформації з метою вирішення важливих управлінських завдань.

На відміну від провідних держав Західної Європи, формування й розвиток